

مقاله پژوهشی

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره نهم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۹، ۳۱۴-۳۰۵

اثر CCK-8 و آنتاگونیست گیرنده‌های CCK₂ بر پرش‌های ناشی از تزریق نالوکسان در موش‌های سوری وابسته به مورفین

علی روحبخش^۱، حسین اسماعیلی^۲، زینب اصمی^۳، علی شمسی‌زاده^۴

دریافت مقاله: ۸۸/۷/۵ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۸۸/۱۱/۱۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۸۹/۶/۶ پذیرش مقاله: ۸۹/۷/۲۴

چکیده

زمینه و هدف: داروهای مخدر از جمله مهم‌ترین داروهای ضددرد هستند که به طور وسیعی برای کنترل دردهای شدید به کار می‌روند. یکی از مشکلات استفاده از این داروها، بروز وابستگی جسمی می‌باشد. مطالعات بسیار کمی به بررسی دخالت نوروپپتید کوله‌سیستوکینین (Cholecystokinin, CCK) در بروز علائم وابستگی به مخدرها پرداخته‌اند. به همین منظور در این مطالعه اثر CCK و آنتاگونیست آن بر تعداد پرش‌های ناشی از وابستگی به مورفین بررسی شد.

مواد و روش‌ها: در مطالعه تجربی حاضر، به ۶۴ موش سوری سفید نژاد balb/c سه روز متوالی و با فواصل سه ساعته به ترتیب مقادیر ۵۰، ۵۰ و ۷۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم مورفین به صورت زیرجلدی تزریق شد. روز چهارم نیز ۵۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم مورفین به تمام موش‌ها تزریق گردید. تزریق نالوکسان (۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم) در روز چهارم باعث بروز علائم سندرم محرومیت از جمله پرش‌های متعدد شد. به گروه‌های مورد آزمایش مقادیر ۰/۱، ۰/۳ و ۰/۶ میلی‌گرم بر کیلوگرم از CCK-8 و مقادیر ۰/۰۱، ۰/۵ و ۱ میلی‌گرم بر کیلوگرم از LY225910 به همراه مورفین به صورت داخل صفاقی تزریق شد. **یافته‌ها:** تزریق CCK-8 باعث کاهش معنی‌دار پرش‌های ناشی از تزریق نالوکسان گردید ($p < 0/05$) در حالی که تزریق LY225910 هیچ اثر معنی‌داری بر این پرش‌ها نداشت.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که کوله‌سیستوکینین توانست پرش‌های ناشی از سندرم محرومیت مورفین را در موش‌های سوری کاهش دهد و آنتاگونیست اختصاصی گیرنده‌های CCK₂ تأثیر معنی‌داری بر این پرش‌ها نداشت. بر اساس نتایج این مطالعه به نظر می‌رسد که تحریک گیرنده‌های CCK₁ در بروز وابستگی به مورفین نقش دارند.

واژه‌های کلیدی: کوله‌سیستوکینین، مورفین، وابستگی، آگونیست کامل، آنتاگونیست رقابتی، پرش

۱- (نویسنده مسئول) استادیار گروه آموزشی فیزیولوژی و فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تلفن: ۰۳۹۱-۸۲۲۶۹۲۷، دورنگار: ۰۳۹۱-۸۲۲۰۰۷۴، پست الکترونیکی: aroohbakhsh@rums.ac.ir

۲- دانشجوی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۳- دانشجوی مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۴- استادیار گروه آموزشی فیزیولوژی، گروه فیزیولوژی و فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان